

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ในบทนี้ได้นำเสนอเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้าโครงการจัดการเรียนร่วมในสถานศึกษา ครูผู้สอนในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2551 จำนวน 516 คน โดยจำแนกเป็น

1. ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน
2. ครูหัวหน้าโครงการจัดการเรียนร่วมในสถานศึกษา จำนวน 30 คน
3. ครูผู้สอนในสถานศึกษาโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จำนวน 456 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้าโครงการจัดการเรียนร่วม ครูผู้สอนในสถานศึกษาโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 30 โรงเรียน ประจำปีการศึกษา 2551 จำนวน 338 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนละ 1 คน จำนวน 30 คน โดยเลือกแบบเจาะจง
2. ครูหัวหน้าโครงการจัดการเรียนร่วมในสถานศึกษา โรงเรียนละ 1 คน

จำนวน 30 คน โดยเลือกแบบเจาะจง

3. ครูผู้สอนในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมภายใต้โครงสร้างซีท

(SEAT Framework) จำนวน 278 คน โดยเลือกแบบการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ตารางเครชีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) จากนั้นจึงนำมาสุ่มตามขนาดโรงเรียนด้วยวิธีแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยเทียบบัญญัติไตรยางค์ขนาดโรงเรียนที่เข้าโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามและสถานศึกษา ได้แก่ ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถามสภาพของสถานศึกษาในด้านขนาดของสถานศึกษาซึ่งกำหนดตามจำนวนนักเรียนในสถานศึกษานั้น โดยใช้ลักษณะการเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่ามีข้อความที่กำหนดค่าคะแนนเฉลี่ยแต่ละข้อแบ่งเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัญหาการบริหารงานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีข้อความที่กำหนดค่าคะแนนเฉลี่ยแต่ละข้อแบ่งเป็น 5 ระดับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
2. หาค่าร้อยละของแบบสอบถามตอนที่ 1

3. หาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 ในแต่ละด้าน และแต่ละข้อ โดยการหาค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม โดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2

1. ผู้ให้ข้อมูล

ได้แก่ ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 17 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์ สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) โดยนำผลการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 มากำหนดแนวคิดในการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการ ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยครอบคลุมเนื้อหา

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา และนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ โดยเลือกข้อที่มีจำนวนความถี่สูงสุด 3 ลำดับแรก แล้วนำเสนอ ในรูปตาราง เพื่อรวบรวมเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพการบริหารงานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยสรุปผลเป็นรายด้านได้ดังนี้

1. ด้านนักเรียน มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีระดับการดำเนินการสูงสุด คือ แสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะในการจัดกิจกรรมเตรียมพร้อมให้กับเด็กปกติ รองลงมา คือ บอกลักษณะความสามารถหรือให้ข้อมูลของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนของท่าน และปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

สามารถเล่นกับเพื่อนได้ อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีระดับการดำเนินการต่ำสุดคือปรับพฤติกรรมในการแสดงออกของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ อยู่ในระดับน้อย

2. ด้านสภาพแวดล้อม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าข้อที่มีระดับการดำเนินการสูงสุด คือ โรงเรียนมีการมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากร ที่เกี่ยวข้องให้ถือเป็นปริมาณงาน รองลงมา คือ คุณครูหรือได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และคุณครูหรือได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีระดับการดำเนินการต่ำสุด คือ โรงเรียนมีการจัดตารางเวลาเรียนและห้องเรียนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง

3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่าข้อที่มีระดับการดำเนินการสูงสุด คือ ปฏิบัติการคัดแยกหรือสามารถบอกประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ รองลงมา คือ ให้ข้อมูลในการติดตามและประเมินผล การเรียนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และ โรงเรียนจัดการอบรมครู/บุคลากร/ส่งไปสัมมนาประชุมเชิงปฏิบัติการในเรื่องเด็กที่มีความต้องการพิเศษ อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีระดับ การดำเนินการต่ำสุด คือ โรงเรียนจัดกิจกรรมการสอนนอกห้องเรียนและชุมนุมต่างๆ อยู่ในระดับปานกลาง

4. ด้านเครื่องมือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่าข้อที่มีระดับการดำเนินการสูงสุด คือ ท่านมีโครงการพัฒนาการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ รองลงมา คือ โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการศึกษาพิเศษ และ โรงเรียนวางแผนหรือให้การสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีระดับการดำเนินการต่ำสุด คือ ท่านได้ติดต่อแพทย์ หรือบุคคลอื่นให้ช่วยทางโรงเรียนจัดการศึกษาแก่เด็กที่อยู่ในการดูแลของท่าน อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 2 ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่าโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยสรุปผลเป็นรายด้านได้ดังนี้

1. ด้านนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อปรากฏว่าข้อที่มีระดับปัญหาการดำเนินงานสูงสุด คือ โรงเรียนขาดการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ รองลงมา คือ โรงเรียนขาดการเตรียมความพร้อมด้านอารมณ์สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ และ โรงเรียนขาดการเตรียมความพร้อมด้านร่างกายสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

2. ด้านสภาพแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ ปรากฏว่าข้อที่มีระดับปัญหาการดำเนินงานสูงสุด คือ ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนรู้

สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ รองลงมา คือ ขาดจัดบรรยากาศในห้องเรียน ที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก และ โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง

3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าข้อที่มีระดับปัญหาการดำเนินงานสูงสุด คือ การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลไม่เป็นระบบและไม่ต่อเนื่อง รองลงมาคือ ขาดการปรับปรุงหลักสูตรที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ และ ขาดการรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

4. ด้านเครื่องมือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่าข้อที่มีระดับปัญหาการดำเนินงานสูงสุด คือ ขาดการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจสำหรับบุคลากรภายในองค์กร ให้เข้าใจตรงกันเกี่ยวกับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ รองลงมาคือ ขาดการบริการ ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ บริการเอกสาร ตำรา แก่ครูและนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก และไม่ได้รับการสนับสนุนด้านสื่อ อุปกรณ์ งบประมาณจากหน่วยงานอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ผลจากการสัมภาษณ์ ผู้ที่มีประสบการณ์ในการดำเนินการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม โดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 เป็นรายด้าน สรุปความสำคัญดังนี้

1. ด้านนักเรียน พบว่าผู้ตอบส่วนใหญ่เห็นว่า โรงเรียนต้องมีการเตรียมความพร้อมนักเรียนเรียนร่วมทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาเพื่อให้นักเรียนสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ควรมีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อสร้างความเข้าใจพัฒนาการและการดูแลนักเรียน ปลูกฝังให้นักเรียนที่ร่วมชั้นเรียนและร่วมโรงเรียนให้การดูแลและช่วยเหลือร่วมกับครู รวมทั้งการให้กำลังใจและไม่รังเกียจเพื่อน

2. ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่าผู้ตอบส่วนใหญ่เห็นว่า โรงเรียนควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในทุก ๆ ด้านให้มีความพร้อมเพื่ออำนวยความสะดวกแก่เด็กพิเศษ โดยเฉพาะเด็กพิการ อาทิเช่น ทางลาด ห้องน้ำ – ห้องส้วม เป็นต้น นอกจากนี้โรงเรียนควรจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ และควรจัดบรรยากาศในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่าผู้ตอบส่วนใหญ่เห็นว่า ควรแต่งตั้ง คณะกรรมการสำรวจจัดทำข้อมูลผู้เรียนทุกชั้น และนำข้อมูลมาจัดทำแผนศึกษารายกรณีบุคคล เพื่อดูแลช่วยเหลือ และควรจัดให้มีหลักสูตรเด็กพิเศษเรียนร่วมโดยเฉพาะ นอกจากนี้ควรจัดให้มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยกำหนดเกณฑ์ให้น้อยกว่าเด็กปกติ

4. ด้านเครื่องมือ พบว่าผู้ตอบส่วนใหญ่เห็นว่า ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินการด้านการจัดหา ดูแลรักษาและพัฒนาเครื่องมือสำหรับเด็กพิเศษโดยตรง และควรจัดให้มี สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างหลากหลาย นอกจากนี้ ควรพัฒนาห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียน มีแหล่งเรียนรู้ ที่เพียงพอ โดยความร่วมมือของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพการบริหารงานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 มีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. สภาพการบริหารโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้อง กับ สมศักดิ์ ชุ่มกลัด (2544, หน้า 113-115) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ตามความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครู ต่อสภาพการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการ และกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ ต่างมีความเห็นต่อการดำเนินงานในระดับปานกลางค่อนข้างไปทางมาก อาจเนื่องมาจากโรงเรียนทุกโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมเป็น โรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็น โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ซึ่งต้องมีความพร้อมตามหลักเกณฑ์หลายประการ เช่น โรงเรียน ที่มีนักเรียนพิการเรียนร่วมอยู่แล้ว ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นและความพร้อมรับนโยบาย ที่ดำเนินงานโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) และการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน

เมื่อพิจารณาสภาพการโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 เป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ด้านนักเรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ แสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะในการจัดกิจกรรมเตรียมพร้อมให้กับเด็กปกติ รองลงมา คือ บอกลักษณะความสามารถหรือให้ข้อมูลของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนของท่าน

และปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถเล่นกับเพื่อนได้ อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนจัดการศึกษาให้เด็กพิการและเด็กปกติจะมีการเตรียมความพร้อมให้เด็กปกติยอมรับเด็กพิการเป็นหลัก ซึ่งทำให้เด็กปกติได้ช่วยเหลือเด็กพิการและได้เรียนรู้หลักในการอยู่ร่วมกัน สอดคล้องกับเบญจา ชลธารันนท์ (2546, หน้า 7 – 47) ในการจัดการเรียนร่วม โรงเรียนต้องเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไปการให้ข้อมูลเด็กเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เกิดการยอมรับความสามารถ ให้ความช่วยเหลือและปฏิบัติต่อนักเรียนพิการหรือนักเรียนที่มีความบกพร่องอย่างถูกวิธี ในด้านนักเรียนสรุปได้ว่า เด็กพิการจะพัฒนาศักยภาพได้ทุกด้าน ทั้งร่างกาย วิชาการ อารมณ์ สังคม และการช่วยเหลือตนเอง โรงเรียนถือได้ว่าเป็นสถานที่ที่สำคัญที่จะทำให้เด็กเกิดพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ข้างต้น ดังนั้น โรงเรียนจึงต้องพัฒนาเด็กเหล่านี้ให้มีความพร้อมและสามารถช่วยเหลือตนเองและอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.2 ด้านสภาพแวดล้อม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อปรากฏว่าข้อที่มีระดับการดำเนินการสูงสุด คือ โรงเรียนมีการมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องให้ถือเป็นปริมาณงาน รองลงมา คือ ครูแลหรือได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และครูแลหรือได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีระดับการดำเนินการต่ำสุด คือ โรงเรียนมีการจัดตารางเวลาเรียนและห้องเรียนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนให้ความสำคัญต่อสภาพแวดล้อมที่จะเอื้อประโยชน์ให้แก่เด็กพิการอย่างมากทั้งภายในและภายนอกอาคารเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สุรพล บุญธรรม (ม.ป.ป., หน้า 18 – 19) ที่กล่าวถึงการเตรียมความพร้อมเพื่อการจัดการเรียนร่วมในส่วนของสภาพแวดล้อมสรุปได้ว่า โรงเรียนต้องจัดสภาพแวดล้อมทั่วไปในบริเวณโรงเรียนให้เอื้อต่อคนพิการต้องมีทางลาด ห้องน้ำ ห้องส้วมที่เหมาะสม ห้องเรียนต้องมีขนาดเหมาะสม มีแสงสว่างเพียงพอ ห้องเรียนเสริมควรมีวัสดุสื่อ อุปกรณ์ และเอกสารต่าง ๆ โดยสอดคล้องกับเบญจา ชลธารันนท์ (2546, หน้า 7-47) กล่าวถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ โรงเรียนควรจัดให้นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเรียนในสภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด ซึ่งการจัดสิ่งแวดลอมภายนอกอาคารเรียนและภายในอาคารเรียนต่างก็มีมาตรฐานไว้อย่างชัดเจน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544, หน้า 16 – 17) สรุปว่าเด็กทุกคนเรียนได้ถึงแม้จะมีความแตกต่างระหว่างบุคคล มีสภาวะความสมบูรณ์ทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสติปัญญาแตกต่างกัน เด็กพิการทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับ การพัฒนาทางการศึกษา ทางกายภาพ ทางสังคม ทางจิตใจและทางอาชีพ จนสามารถพึ่งตนเองได้ และกระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 1 -2) ได้กำหนดปรัชญาการศึกษาแบบเรียนรวมสรุปว่าการจัดการศึกษาให้กับเด็ก ๆ ทุกคนในระบบการศึกษา โดยไม่แยกว่าเด็กพิการต้องไปเรียน

สถานศึกษาอื่น ๆ เฉพาะเด็กพิการ ต้องได้เรียนในสถานศึกษาที่ใกล้เคียงเหมือนกับเด็กทั่วไป ให้มากที่สุด

1.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายชื่อปรากฏว่าข้อที่มีระดับการดำเนินการสูงสุด คือ ปฏิบัติการคัดแยกหรือสามารถบอกประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ รองลงมา คือ ให้ข้อมูลในการติดตามและประเมินผล การเรียนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และ โรงเรียนจัดการอบรมครู/บุคลากร/ส่งไปสัมมนาประชุมเชิงปฏิบัติงานในเรื่องเด็กที่มีความต้องการพิเศษ อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนให้ความสำคัญและตระหนักถึงความจำเป็นของการวางแผนและการเตรียมการเพื่อรับนักเรียนพิการเข้าเรียน ซึ่งรวมไปถึงความต้องการที่จะจัดการเรียนร่วมให้มีคุณภาพด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ คณะอนุกรรมการคัดเลือกและจำแนกความพิการเพื่อการศึกษา (2543, หน้า 38 – 39) ที่กล่าวถึง ปฏิบัติงานการรับคนพิการ ซึ่งต้องกำหนดระยะเวลาการประกาศรับสมัคร การจำแนกและคัดแยกคนพิการตามความพิการ การเตรียมบุคลากร สื่อ อุปกรณ์ การจัดตั้งคณะจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การดำเนินงานตามแผนตลอดจนการติดตามและประเมินผลตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และยิ่งสอดคล้องกับเบญญา ชลธารันนท์ (2546, หน้า 7 – 47) ที่กล่าวถึงการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วม ตั้งแต่การตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพ การประชุมผู้ที่เกี่ยวข้อง การกำหนดกิจกรรมการประกันคุณภาพ การประเมินผลกิจกรรม และการนำเสนอผลการประกันคุณภาพแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.4 ด้านเครื่องมือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อปรากฏว่าข้อที่มีระดับการดำเนินการสูงสุด คือ ท่านมีโครงการพัฒนาการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ รองลงมา คือ โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการศึกษาพิเศษ และ โรงเรียนวางแผนหรือให้การสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการเรียนร่วมที่ช่วยให้นักเรียนพิการเกิดการเรียนรู้ และดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งจะเห็นได้จาก การให้ความช่วยเหลือด้านอื่น ๆ ทางการศึกษาและควรจัดทำารขึ้นในรูปแบบอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับอุทัย บุญประเสริฐ (2543, หน้า 45) ที่กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาคือ ผู้อำนวยการความสะดวก ผู้นำ ผู้สนับสนุน รวมทั้งเป็นผู้นำนวัตกรรมเข้าสู่โรงเรียนและเป็นผู้ผลักดันการปุปการศึกษาให้ก้าวหน้า

2. ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT)

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านเครื่องมือ ด้านกิจกรรม

การเรียนการสอน และด้านนักเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนยังคงได้รับงบประมาณในด้านจัดและพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ไม่เพียงพอจึงทำให้โรงเรียนส่วนมากยังคงมีปัญหาในด้านสิ่งแวดล้อม

เมื่อพิจารณาปัญหาการบริหารงานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 เป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ด้านนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่าข้อที่มีระดับปัญหาการดำเนินงานสูงสุด คือ โรงเรียนขาดการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ รองลงมา คือ โรงเรียนขาดการเตรียมความพร้อมด้านอารมณ์สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ และ โรงเรียนขาดการเตรียมความพร้อมด้านร่างกายสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากช่วงที่สำคัญที่สุดที่เด็กควรได้รับการเตรียมความพร้อม คือ ช่วง 0-3 ปี จะเห็นได้ว่าเด็กทารกกลุ่มนี้มาเข้าเรียนเมื่อล่วงเลยมาเข้าเรียนเมื่อล่วงเลยอายุดังกล่าวไปแล้ว ส่วนใหญ่ช่วงอายุดังกล่าวการพัฒนาของเด็กพิการจะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับผู้ปกครองของเด็ก

2.2 ด้านสภาพแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่าข้อที่มีระดับปัญหาการดำเนินงานสูงสุด คือ ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัด การเรียนรู้ สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ รองลงมา คือ ขาดจัดบรรยากาศในห้องเรียน ที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในระดับมากและโรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับราชัน นิลบรรพต (2548, หน้า 98) ที่ศึกษาปัญหาด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ พบว่า ปัญหาที่มีมากที่สุดคือ การจัดสิ่งแวดล้อมอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ให้พอเพียงกับความต้องการพิเศษและความจำเป็นของเด็ก สอดคล้องกับทันทชัย อินทนาชัย (2542, หน้า 12) ได้ศึกษาวิจัยการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วม พบว่า ส่วนใหญ่ยังไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ เด็กพิการ เนื่องจากขาดแคลนงบประมาณ ไม่เข้าใจในการดัดแปลงสถานที่และสิ่งแวดล้อม ให้เหมาะสมกับผู้เรียน

2.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าข้อที่มีระดับปัญหาการดำเนินงานสูงสุด คือ การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลไม่เป็นระบบและไม่ต่อเนื่อง รองลงมาคือ ขาดการปรับปรุงหลักสูตรที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ และ ขาดการรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนร่วม สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545, หน้า 39-84) พบว่าด้านบุคลากรมีปัญหา

ด้านกระบวนการพัฒนาครูเพื่อสอนเด็กพิการ ตลอดจนความต้องการความรู้ การเรียนรู้ของครู เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการและสอดคล้องกับสมศรี พนมวิจิตร (2546, หน้า 89 – 91) ที่ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านเครื่องมือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าข้อที่มีระดับปัญหาการดำเนินงานสูงสุด คือ ขาดการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ สร้างความ เข้าใจสำหรับบุคลากรภายในองค์กร ให้เข้าใจตรงกันเกี่ยวกับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ รองลงมา คือ ขาดการบริการ ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ บริการเอกสาร ตำรา แก่ครูและนักเรียนที่มี ปัญหาทางการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก และไม่ได้รับการสนับสนุนด้านสื่อ อุปกรณ์ งบประมาณ จากหน่วยงานอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความพร้อมของสื่อและเครื่องมือ ต่าง ๆ ของเด็กพิการ ซึ่งเทียมจิต ประยูรทอง (2545) กล่าวถึงปัญหา การจัดการเรียนร่วมยังขาดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการเรียนการสอน ทำให้ครูเกิดความไม่ เต็มใจที่จะทำการสอน เพราะมีความยากลำบากในการสอน และ ยังสอดคล้องกับสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545, หน้า 39 – 84) พบว่าปัญหาและอุปสรรค ในการจัด การศึกษาแบบเรียนร่วม ได้แก่ด้านการบริหารงบประมาณ คือด้านครุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด ลักษณะเฉพาะมาจากหน่วยงานส่วนกลางทำให้ไม่สอดคล้องกับลักษณะการใช้งานและสภาพความ พิการของเด็ก ส่วนด้านสถานที่สิ่งอำนวยความสะดวก พบว่าโรงเรียนเรียนร่วม ยังไม่มีการเตรียม สถานที่ที่รับรองคนพิการทุกประเภท โดยถูกกำหนดลักษณะเฉพาะมาจากหน่วยงานส่วนกลางทำ ให้ไม่สอดคล้องกับลักษณะการใช้งานหรือสภาพความพิการของเด็ก ส่วนด้านสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก พบว่าโรงเรียนยังไม่มีการเตรียมสถานที่ที่รองรับนักเรียนพิการทุกประเภท โดยเฉพาะ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกายจะต้องใช้รถเข็น เนื่องจากยังไม่มีทางลาดและห้องส้วม ที่เหมาะสมกับผู้พิการ

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้าง ซิท (SEAT) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ผลจากการสัมภาษณ์ ผู้ที่มีประสบการณ์ในการดำเนินการพัฒนาการบริหารงาน โรงเรียน แกนนำจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซิท (SEAT) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 เป็นรายด้าน สรุปความสำคัญดังนี้

3.1 ด้านนักเรียน พบว่าข้อที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก คือ โรงเรียนต้องมีการ เตรียมความพร้อมนักเรียนเรียนร่วมทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาเพื่อให้

นักเรียนสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ควรมีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อสร้างความเข้าใจ พัฒนาการและการดูแลนักเรียน ปลูกฝังให้นักเรียนที่ร่วมชั้นเรียนและร่วมโรงเรียนให้การดูแลและช่วยเหลือร่วมกับครู รวมทั้งการให้กำลังใจและไม่รังเกียจเพื่อน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนในปัจจุบันยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้น เด็ก เป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย ส่วนเด็กเรียนร่วมนั้นเน้นเรื่องของการพัฒนาพัฒนาการในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ดังนั้น จึงถือเป็นเรื่องที่สถาน ศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดต้องให้ความสำคัญ โดยอาจจัดให้มีการวางแผนดำเนินงานตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษารวมทั้งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการโดยถือเป็น ส่วนหนึ่ง ของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับวาริ ธีระจิตร์ (2541, หน้า 22) กล่าวว่า การเรียนร่วมเป็นการรวมเด็กพิเศษไว้กับเด็กปกติในด้านเวลาด้านการเรียน การสอน และด้านสังคม ภายใต้พื้นฐานการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องและคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคลรวมทั้งการปรับตัวทางสังคมเพื่อให้เด็กมีประสบการณ์ตรง และสามารถพัฒนา ตนเองไปให้มากที่สุด สอดคล้องกับ พิมพ์อำไพ พุกพิบูลย์ (2535, หน้า 12) กล่าวว่า การเรียนร่วม ทำให้เด็กพิเศษได้มีโอกาสปรับตัวให้เข้ากับสังคมปกติดีขึ้น มีเพื่อเพิ่มมากขึ้นกว่าการเรียนกับเด็ก พิเศษด้วยกัน มีสังคมที่กว้างขึ้น

3.2 ด้านสิ่งแวดล้อมพบว่าข้อที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก คือ โรงเรียนควรจัด สิ่งอำนวยความสะดวกในทุกๆ ด้านให้มีความพร้อมเพื่ออำนวยความสะดวกแก่เด็กพิเศษโดยเฉพาะ เด็กพิการ อาทิเช่น ทางลาด ห้องน้ำ – ห้องส้วม เป็นต้น นอกจากนี้โรงเรียนควรจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ และควรจัดบรรยากาศในห้องเรียนที่ เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การขาดแคลน งบประมาณและได้รับการสนับสนุนที่ไม่เพียงพอสำหรับใช้ในการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อ การเรียนรู้ของเด็กเรียนร่วม ดังนั้นเป็นหน้าที่ของผู้บริหารในการจัดหางบประมาณจากหน่วยงาน ต่าง ๆ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542, หน้า 26 – 27) กล่าวว่า ผู้บริหารควรวางแผนจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อความสะดวกและเหมาะสมกับความ ต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จัดมุมสำหรับวางเครื่องใช้ต่าง ๆ และอุปกรณ์โดยเฉพาะ การจัดหาอาคารสถานที่อาจจำเป็นต้องจัดสร้างหรือดัดแปลงให้เหมาะสมกับการเรียนของเด็กที่มี ความต้องการพิเศษ เช่น พื้นควรปูด้วยกระเบื้องยาง การทำทางลาด การจัดสร้างห้องน้ำมีราวจับ ใกล้เคียงส้วม เป็นต้น

3.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่าข้อที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก คือ ควรแต่งตั้งคณะกรรมการสำรวจจัดทำข้อมูลผู้เรียนทุกชั้น และนำข้อมูลมาจัดทำแผนศึกษารายกรณี บุคคลเพื่อดูแลช่วยเหลือ และควรจัดให้มีหลักสูตรเด็กพิเศษเรียนร่วมโดยเฉพาะ นอกจากนี้ควรจัดให้มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยกำหนดเกณฑ์ให้น้อยกว่าเด็กปกติทั้งนี้อาจเนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิการเรียนร่วมภายในสถานศึกษา มิใช่ภาระหน้าที่ของบุคลากรคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาต้องร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมาย วิธีการและลงมือทำหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือครูและผู้บริหารต้องช่วยกันคิดและช่วยกันวางแผน ช่วยกันทำ ช่วยกันตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง จึงจะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กนักเรียนเรียนร่วมในสถานศึกษาดำเนินไปอย่างมั่นคง สอดคล้องกับผดุง อารยะวิญญู (2542, หน้า 43) กล่าวถึงการเรียนร่วมอาจไม่ประสบความสำเร็จ หากไม่ได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ก่อนเริ่มโครงการเรียนร่วมควรมีการประชุม นักเรียนเพื่อชี้แจงให้เข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน สิ่งใดควรทำสิ่งใดไม่ควรทำตลอดจนมีมาตรการในการให้รางวัลและการลงโทษนักเรียนที่ปฏิบัติไม่ดีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วย เด็กที่เรียนห้องเดียวกันกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษควรมีความเข้าใจ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับเด็กเรียนร่วม และเด็กที่มีความต้องการพิเศษก่อนส่งเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เรียนร่วมกับเด็กปกติครูควรให้ความรู้แก่เด็กเหล่านั้นเสียก่อนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในชั้นเรียนร่วม ทั้งนี้เพื่อป้องกันความผิดหวังหรือความไม่เข้าใจที่อาจเกิดขึ้นในชั้นเรียนร่วม เด็กที่จะเข้าเรียนในชั้นเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติจึงควรมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนร่วม

3.4 ด้านเครื่องมือ พบว่าข้อที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก คือ ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการด้านการจัดหา ดูแลรักษาและพัฒนาเครื่องมือสำหรับเด็กพิเศษโดยตรง และควรจัดให้มีสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่าง หลากหลาย นอกจากนี้ควรพัฒนาห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อ ให้นักเรียน มีแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอ โดยความร่วมมือของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและชุมชน ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจากการขาดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการเรียน การสอน ทำให้ครูเกิดความไม่เต็มใจที่จะทำการสอน เพราะมีความยากลำบากในการสอน สอดคล้องกับ คณะอนุกรรมการคัดเลือกและจำแนกความพิการเพื่อการศึกษา (2543, หน้า 38 – 39) ที่กล่าวถึง ปฏิทินงานการรับคนพิการ ซึ่งต้องกำหนดระยะเวลาการประกาศรับสมัคร การจำแนกและคัดแยก คนพิการตามความพิการ การเตรียมบุคลากร สื่อ อุปกรณ์ การจัดตั้งคณะกรรมการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การดำเนินงานตามแผนตลอดจนการติดตาม และประเมินผลตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านนักเรียน ควรมีการเตรียมความพร้อมนักเรียนพิการและนักเรียนทั่วไป โดยนักเรียนพิการควรตรวจวัดความพร้อมทางด้านการเรียน สังคมและร่างกาย โดยให้นักเรียนรู้จักสถานที่ การใช้บริการและการเตรียมความพร้อมตามความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา ของนักเรียนเฉพาะบุคคล

1.2 ด้านสภาพแวดล้อม สภาพแวดล้อมทางกายภาพ โรงเรียนต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อปรับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ โดยคำนึงถึงสภาพความบกพร่องของนักเรียน ทั้งสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนและในห้องเรียน

1.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนควรมีการเตรียมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยมีการแต่งตั้งคณะบุคคลหลาย ๆ ฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำ

1.4 ด้านเครื่องมือ สถานศึกษาควรมีการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจในเรื่องของการจัดการเรียนร่วมอย่างชัดเจน มีแผนงาน โครงการให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมสนับสนุนและดำเนินงานด้านการเรียนร่วม ส่วนในด้านงบประมาณสถานศึกษา ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้เป็นเฉพาะเพื่อการจัดการเรียนร่วม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษารูปแบบของการจัดเตรียมความพร้อม ได้แก่ เด็กพิการในการจัดการศึกษา รวมทั้งด้านอาคารสถานที่ และการกระจายนักเรียนไปยังห้องเรียนปกติ

2.2 การศึกษารูปแบบของสภาพแวดล้อมของการจัดให้เด็กพิการเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติ

2.3 ควรมีการวิจัยหารูปแบบจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP